

Drijfzand

Wordt u weleens zwetend wakker bij de gedachte dat u geen eigenaar bent van de rechten op uw core assets? Nee? Zou u toch eens moeten doen. Veel ondernemingen kunnen op drijfzand gebouwd zijn als ze niet beschikken over de juiste intellectuele eigendomsrechten. Zelfs Disney krijgt het af en toe Spaans benauwd. Neem Winnie de Pooh.

Deze onschuldig ogende beer maakt Disney stapelgek. Het concern is al elf jaar betrokken in een rechtszaak over de rechten op Pooh. Inzet: 4 miljard dollar. Dat zit zo. In 1961 zijn de Pooh-rechten door de toenmalige eigenaar, Shirley Slesinger, overgedragen aan Disney. De nu 79-jarige Shirley zou vier procent krijgen uit de exploitatie van een schier onuitputtelijke lijst Pooh-merchandising, varërend van poppen tot puzzels. Onderwerp van geschil met Disney is of sinds 1961 ontwikkelde nieuwe technologieën – video, DVD, het internet -- ook onder het contract vallen.

Wie heeft de digitale rechten? Denk er goed over na, want er bestaat namelijk een goede kans dat niet alle rechten bij de oorspronkelijke overdracht van het auteursrecht zijn inbegrepen. Het is een wijdverbreid misverstand dat een overdracht van het auteursrecht per definitie betrekking heeft op alle mogelijke handelingen en exploitatiewijzen. Het auteursrecht is echter splitsbaar. Het is mogelijk slechts een gedeelte over te dragen, bijvoorbeeld exploitatie van software via asp-applicaties in Duitsland.

Dat betekent dat in een overdracht de toekomstige rechten niet begrepen kunnen zijn, als dat niet nadrukkelijk is afgesproken. En wat kan je over technologieën afspreken die bij het sluiten van de overeenkomst nog niet bestaan? De overeenkomst zal dan uitgelegd moeten worden in het licht van de beoogde exploitatie.

Stel, een muzikant heeft zijn rechten op zijn muziek vóór 1992 overgedragen aan muziekorganisatie Buma. Mag Buma vervolgens als rechthebbende derden toestemming geven deze muziek via internet te exploiteren? Nee! De beoogde exploitatie van Buma omvatte toentertijd immers geen internet, simpelweg omdat niemand er van had gehoord.

In de praktijk trekt niemand zich hier iets van aan. Naar hartelust worden licenties verstrekt waar men strikt genomen niet over beschikt. Buma verstrekt al sinds 1996 licenties voor het gebruik van muziek via internet. Het wachten is op de eerste auteur of diens erfgenaam die over deze kwestie naar de rechter stapt.

In de Verenigde Staten kan men nog vele jaren doorprocederen over de rechten van Pooh. Zijn levensduur is onlangs met twintig jaar verlengd als gevolg van de Amerikaanse verlenging van de duur van het auteursrecht. De vraag is nu wie die extra twintig jaar krijgt: Shirley, Disney of de erfgenamen van de schrijver van Pooh, A.A. Milne?

Christiaan Alberdingk Thijm